

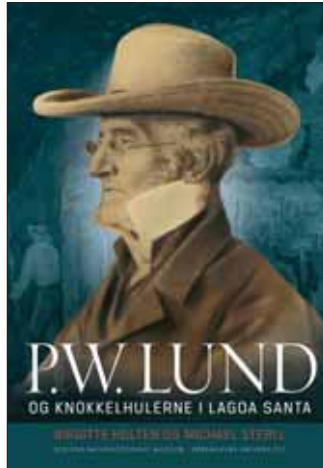
Bokanmeldelse

P.W. Lund og knokkelhulerne i Lagoa Santa

Anmeldt av Jan Stenløkk

Under 1800-tallet, og kanskje særlig første halvdel av århundret, var det en spennende tid for naturforskere. Denne gullalderen for nye vitenskapelige ideer, oppdagelser og ikke minst muligheter, hadde inngripen også i Skandinavia.

Den danske naturforskeren Peter Wilhelm Lund er nok ikke godt kjent her i Norge, men han var en typisk representant for forskeren i den tidsånd som rådet. Boken ”P.W. Lund og knokkelhulerne i Lagoa Santa” forteller om hans spesielle liv og hans oppdagelser. Peter Wilhelm Lund (1801-1880) var i den heldige stilling at han selv kunne finansiere sine interesser, og dermed dyrke sin vitenskapelige frihet fullt ut.

dyrearter? Lund oppdaget at enkelte nålevende dyrearter, og endog menneske-skjeletter, fantes i eldre lag. Det kunne derfor ikke ha vært et fullstendig skifte av fauna likevel – og menneskene måtte ha levet side om side med nå utdødde dyr!

Dette var banebrytende forskning for den tiden. Hans sammenlikninger med nålevende dyr på Brasil var grundig, og inspirert av den franske naturforskeren Cuvier, som han også korresponderte med. Andre dyrerester, som de nå utdødde kjempedovendyrene og sabeltanntigrene, var fantastiske skapninger og skapte betydelig debatt. Darwin refererer til Lund i sine kjente verker.

Han ble betatt av Brasil, av folket og naturen der, men også fullstendig oppslukt av kalkhulene i det indre av landet. Han bodde i en årrekke i Lagoa Santa, nær Minas Gerais, og arbeidet med utgraving og tolking av fossile pattedyr fra kvartærtiden. Det rikholdige materialet fra hulene, med over 100 pattedyr opplistet, ga en enestående mulighet til å forestille seg og å rekonstruere det tidligere tiders dyreliv.

Den norske tegneren og maleren Peter Andreas Brandt arbeidet for øvrig sammen med Lund og illustrerte mange av funnene. Lund levde i en brytningstid, der geologien fortsatt var i sin barndom. Hadde Jorden blitt oversvømt (flere ganger?), med derpå følgende nyskapning av

Men til tross for hans store bidrag til paleontologien og vår verdensforståelse, kom han aldri helt frem i offentligheten til tross for at han fikk tittel av professor og ble tildelt Danebrogs Kommandørkors. Han donerte sine samlinger til København, der den forhåpentligvis vil komme bedre frem når Statens Naturhistoriske Museum åpner om noen år.

Birgitte Holten og Michael Sterll, 2010: ”P.W.Lund og knokkelhulerne i Lagoa Santa”. 336 sider.

Utgitt av Statens Naturhistoriske Museum, Københavns Universitet.
Pris: 299 danske kroner.